

Věc C-677/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

14. listopadu 2023

Předkládající soud:

Krajský soud v Prešově (Slovensko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

12. října 2023

Žalobci:

A. B.

F. B.

Žalovaná:

Slovenská sporiteľňa, a.s.

Předmět sporu

Odvolání proti rozsudku vydanému v řízení o určení bezúročného úvěru bez poplatků, o vydání bezdůvodného obohacení a o určení nepřiměřenosti smluvních podmínek.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Předkládající soud žádá o výklad čl. 10 odst. 2 písm. c) směrnice 2008/48, pokud jde o požadavek na jasné a výstižné stanovení doby trvání úvěrové smlouvy, a táže se, zda uvedení doby trvání smlouvy vymezuje období „během obchodní transakce“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2005/29. Dále žádá o výklad čl. 10 odst. 2 písm. g) směrnice 2008/48 v souvislosti s požadavkem uvést jasné a výstižně veškeré předpoklady použité pro výpočet roční procentní sazby nákladů v úvěrové smlouvě.

Předběžné otázky

A.1 Musí být čl. 10 odst. 2 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, s. 66; Zvl. vyd. 05/04, s. 46) (dále jen „směrnice 2008/48“) vykládán v tom smyslu, že jasné a výstižné smluvní podmínce týkající se doby trvání úvěrové smlouvy

- odpovídá výslovné vymezení časového období trvání úvěrové smlouvy, jako je například ohraničení vzniku a zániku smlouvy na základě uvedení dat (od... do...), nebo případně na základě kalendářních časových údajů, jako jsou měsíce nebo roky (například na dobu jednoho roku), nebo
- postačí, pokud spotřebitel vypočítá nebo jinak odvodí dobu trvání smlouvy z ustanovení smlouvy, jako je např. počet měsíčních splátek nebo okamžik úplného splacení úvěru?

A.2 Musí být čl. 10 odst. 2 písm. c) směrnice 2008/48/ES vykládán v tom smyslu, že údaj o době trvání úvěrové smlouvy vymezuje období „během obchodní transakce“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. listopadu 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“ nebo „směrnice 2005/29“)?

B. Nebo musí být čl. 10 odst. 2 písm. g) směrnice 2008/48/ES, pokud jde o pojem „jasně a výstižně“ a „veškeré předpoklady použité pro výpočet této sazby“, vykládán v tom smyslu, že předpoklad použitý pro výpočet roční procentní sazby nákladů (RPSN)

- musí být ve smlouvě výslovně označen jako předpoklady použité pro výpočet RPSN nebo
- si má spotřebitel příslušný předpoklad pro výpočet RPSN ve smluvních podmínkách sám identifikovat?

Uvedené předpisy práva Společenství

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, 2008, s. 66) (dále jen „směrnice 2008/48“); článek 5 odst. 1 písm. g), čl. 6 odst. 1 písm. f), čl. 10 odst. 2 písm. c), d), f), g) a h), čl. 10 odst. 5 písm. f), čl. 19 odst. 5, příloha III bod 3

směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. listopadu 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („směrnice o nekalých obchodních praktikách“) (Úř. věst. L 149, 2005, s. 22) (dále jen „směrnice 2005/29“); článek 3 odst. 1; článek 7 odst. 1

Uvedené předpisy vnitrostátního práva

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotřebitelských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 129/2010 Sb. o spotřebitelských úvěrech a o jiných úvěrech a půjčkách pro spotřebitele a o změně a doplnění některých zákonů) (dále jen „zákon č. 129/2010“); § 9 odst. 1, § 11 odst. 1

Ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 129/2010 stanoví: „Smlouva o spotřebitelském úvěru musí kromě obecných náležitostí podle občanského zákoníku [...] obsahovat tyto náležitosti:

f) dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru a datum konečné splatnosti spotřebitelského úvěru,

g) celkovou výši a konkrétní měnu spotřebitelského úvěru a podmínky jeho čerpání,

[...]

i) úrokovou sazbu spotřebitelského úvěru, podmínky jejího použití, index nebo referenční úrokovou sazbu, na kterou je úroková sazba spotřebitelského úvěru navázána, jakož i období, během nichž se úroková sazba spotřebitelského úvěru mění, podmínky a způsob provedení této změny; pokud se za různých podmínek uplatňují různé úrokové sazby spotřebitelského úvěru, uvedou se tyto informace o všech použitelných úrokových sazbách spotřebitelského úvěru,

j) roční procentní sazbu nákladů a celkovou částku, kterou musí spotřebitel zaplatit, které jsou vypočteny na základě údajů platných v okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru; musí být uvedeny veškeré předpoklady použité pro výpočet této roční procentní sazby nákladů;

k) výši, počet a termíny splátek jistiny, úroků a jiných poplatků, případné pořadí, ve kterém se budou splátky přiřazovat k jednotlivým nesplaceným zůstatkům s různými úrokovými sazbami spotřebitelského úvěru pro účely jeho splacení,

l) [...],

m) souhrnný přehled, který obsahuje lhůty a podmínky pro splacení úroků a souvisejících pravidelných a nepravidelných poplatků, pokud mají být poplatky a úroky placeny bez umoření jistiny,

n) popřípadě poplatky za vedení jednoho nebo více účtů, na nichž se zaznamenávají platební operace a čerpání, pokud je otevření účtu povinné, společně s poplatky za používání platebních prostředků pro platební operace a čerpání a jinými poplatky vyplývající ze smlouvy o spotřebitelském úvěru a podmínky, za nichž lze tyto poplatky změnit;

r) výši poplatků zaplacených spotřebitelem za úkony notáře, pokud jsou věřiteli známy.

[...]“

Ustanovení § 11 odst. 1 tohoto zákona stanoví, že „poskytnutý spotřebitelský úvěr se považuje za bezúročný a bez poplatků, pokud

[...]

b) smlouva o spotřebitelském úvěru [...] neobsahuje náležitosti podle § 9 odst. 2 písm. a) až k), r) a y),

[...]

Zákon č. 40/1964 Zb., občanský zákoník: § 122 odst. 1 a 2

Ustanovení § 122 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, že „lhůta určená podle dni začíná běžet dnem, který následuje po události, jež je rozhodující pro její začátek. Polovinou měsíce se rozumí patnáct dní.“

Ustanovení § 122 odst. 2 občanského zákoníku stanoví, že „konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se svým označením nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta začíná běžet. Není-li takový den v posledním měsíci, připadne konec lhůty na jeho poslední den.“

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 V projednávané věci žalobci uzavřeli s žalovanou bankou dne 29. října 2014 smlouvu o spotřebitelském úvěru a úvěr byl připsán na jejich bankovní účet téhož dne. Úvěrová smlouva byla uzavřena na dobu určitou a žalobci se zavázali úvěr splatit ve 108 měsíčních splátkách ve výši 54,20 eur. Měsíční splátka byla splatná vždy do 20. dne v měsíci. První splátka byla splatná dne 20. prosince 2014 a konečná splatnost úvěru byla sjednána na 20. listopadu 2023. Roční procentní sazba nákladů (RPSN) byla dohodnuta na 17,93 % a celková částka, která měla být vrácena, činila 5 858,98 eur.
- 2 Bod úvěrové smlouvy nazvaný „Předpoklady použité pro výpočet RPSN“ zněl: „Úvěr byl poskytnutý okamžitě, v plné výšce, dlužník bude plnit své povinnosti za podmínek a ve lhůtách uvedených v úvěrové smlouvě, úroková sazba platí až do skončení úvěrového vztahu“. V bodě 12 v části III smlouvy bylo uvedeno, že „Smlouva se uzavírá na... dobu určitou až do úplného vypořádání všech vztahů, které vznikly v souvislosti s úvěrem“.
- 3 Žalobci napadli úvěrovou smlouvu u Okresního soudu v Prešově z důvodu, že smlouva porušuje jejich spotřebitelská práva, neboť v ní není uveden údaj o době trvání smlouvy a předpoklady pro výpočet RPSN.
- 4 Soud prvního stupně žalobu zamítl s odůvodněním, že postačuje, pokud lze dobu trvání smlouvy vyvodit z ustanovení úvěrové smlouvy, zejména z počtu měsíčních splátek a z data splatnosti první a poslední splátky.
- 5 Žalobci podali proti tomuto rozsudku odvolání ke Krajskému soudu v Prešově, který je předkládajícím soudem, jenž podal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce (dále jen „předkládající soud“).

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Žalobci tvrdí, že úvěrová smlouva porušuje jejich spotřebitelská práva z několika důvodů, a namítají, že ve smlouvě není uveden údaj o době trvání smlouvy a chybí i údaj o předpokladech pro výpočet RPSN. Pokud by se jejich tvrzení prokázalo, mohou žalobci požadovat sankci za porušení svých spotřebitelských práv až do výše ztráty nároku banky na úroky.
- 7 Žalobci se domnívají, že část smlouvy uvádějící, že „smlouva se uzavírá na dobu určitou, a to až do úplného vypořádání všech vztahů, které vznikly v souvislosti s úvěrem“ je nejasná a nahrazuje povinný údaj o době trvání úvěrové smlouvy.

Trvají na tom, že údaj o době trvání smlouvy musí být v úvěrové smlouvě formulován jasně, aniž by spotřebitel musel tuto informaci zjišťovat vyvozením z jiných údajů ve smlouvě.

Stručný popis odůvodnění předběžné otázky

Odůvodnění první předběžné otázky

- 8 Předkládající soud nejprve konstatuje, že Soudní dvůr již ve věci C-42/15 provedl výklad jasnosti a přesnosti povinných náležitostí smlouvy o spotřebitelském úvěru, zejména pokud jde o výši, počet a četnost splátek úvěru. V tomto rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že není nutné, aby v úvěrové smlouvě bylo uvedeno datum splatnosti každé jednotlivé splátky, pokud „podmínky této smlouvy umožňují spotřebiteli bez obtíží a s jistotou určit data těchto plateb“.
- 9 Předkládající soud se však domnívá, že údaj o době trvání smlouvy nelze bez obtíží určit z ostatních podmínek smlouvy, jako jsou smluvní podmínky týkající se splátek nebo z úplného splacení všech závazků.
- 10 Předkládající soud má za to, že splatnost první a poslední splátky ještě nemusí odpovídat skutečné době trvání smlouvy. Zejména v případě, kdy je předmětem úvěrové smlouvy služba, která je na rozdíl od koupě zboží poskytována po určitou dobu a spotřebitel má nárok na výhody úvěrové služby po celou dobu trvání úvěrové služby.
- 11 Ačkoli podle Soudu prvního stupně lze dobu trvání smlouvy vyvodit ze smlouvy, podle níž je smlouva uzavřena na dobu určitou, a to až do úplného vypořádání všech vztahů, které vznikly na základě úvěru nebo v souvislosti s ním, předkládající soud má za to, že pokud je požadavkem směrnice, aby doba trvání smlouvy byla jasně a výstižně vymezena, je velmi obtížné stanovit přesné časové meze úvěrové služby, a implicitně i dobu jejího trvání a současně i známý okamžik úplného faktického vypořádání všech závazků. Zatímco úvěrová smlouva je sjednána na dobu určitou, doba trvání smlouvy až do úplného vyrovnání všech závazků je neurčitá.
- 12 Předkládající soud v této části poukazuje na právní rámec Evropské unie týkající se pojmu „doba trvání úvěrové smlouvy“. Podle jeho názoru je zřejmé, že směrnice 2008/48 přiznává době trvání smlouvy institucionální význam, což podporuje závěr, že nestačí, aby spotřebitelé měli dobu trvání smlouvy buď vypočítat nebo předpokládat. Lze se domnívat, že pokud by spotřebitel měl dobu trvání úvěrové smlouvy vypočítat (ze splátek) nebo předpokládat (z konečného splacení úvěru), tak výpočty nebo odhady doby trvání smlouvy nejsou zjevně v souladu s požadavkem jasnosti a výstižnosti, jak je to stanoveno v čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48/ES.
- 13 Slovenské právo v § 122 občanského zákoníku stanoví počítání času mimo jiné v měsících a letech, takže vymezení doby trvání smlouvy v měsících nebo letech

by podle předkládajícího soudu mohlo odpovídat výslovnému vymezení doby trvání úvěrové smlouvy, a splňovat tak požadavek jasnosti a výstižnosti podle směrnice 2008/48.

- 14 Předkládající soud se rovněž domnívá, že přesné vymezení doby trvání úvěrové smlouvy je pro spotřebitele důležité nejen pro účely uplatnění práv během trvání smlouvy, ale také pro účely zjištění, kdy se jedná o dobu před obchodní transakcí, v jejím průběhu a po ní, jak stanoví čl. 3 odst. 1 směrnice 2005/29/ES.
- 15 Předkládající soud spatřuje souvislost mezi směrnicí 2005/29, směrnicí 2008/48 a směrnicí Rady 93/13/EHS o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (viz rozsudek Soudního dvora C-453/10). Ačkoli předkládající soud nežádá o výklad směrnice 93/13/EHS, nemůže vyloučit, že zejména s ohledem na požadavek určitosti smluvních podmínek bude důležité splnit cíle směrnice 93/13/EHS (viz rozsudek Soudního dvora C-186/16). Předmětem tohoto řízení je rovněž posouzení otázky, zda jsou předpoklady pro výpočet RPSN relevantní, a proto se předkládající soud hodlá zabývat i institutem klamavé nekalé obchodní praktiky, což vede k otázce, zda období po ukončení poskytování služby, které by mohlo být postaveno na roveň s obdobím po skončení trvání smlouvy, by mohlo být považováno za období po ukončení obchodní transakce ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2005/29.

Odůvodnění druhé předběžné otázky

- 16 Ze znění čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48 je zřejmé, že směrnice vyžaduje, aby úvěrová smlouva obsahovala předpoklady pro výpočet RPSN [písm. g)], přestože tentýž čl. 10 odst. 2 vyžaduje i jednotlivé předpoklady zvlášť, jako je výše úvěru [písm. d)], výše, počet splátek a četnost splácení [písm. h)], poplatky [písm. k)]. V této souvislosti vyvstává otázka, z jakého důvodu směrnice 2008/48 vyžaduje kromě RPSN i uvedení všech předpokladů nezbytných pro výpočet RPSN, jestliže všechny předpoklady nezbytné pro výpočet RPSN jsou výslovně vyžadovány jako povinné náležitosti úvěrové smlouvy.
- 17 Předkládající soud se domnívá, že uvedení předpokladů pro výpočet RPSN se vyžaduje z důvodu požadavku transparentnosti údaje o RPSN a případného ověření jeho správnosti. Tento názor podporuje požadavek v úvodu čl. 10 odst. 2, aby tyto předpoklady byly uvedeny „jasně a [výstižně]“. Předkládající soud má za to, že průměrný spotřebitel není schopen identifikovat všechny předpoklady pro výpočet RPSN ze smlouvy, která má velký počet stran. V projednávaném případě má smlouva a standardní evropské informace o spotřebitelském úvěru 10 stran.
- 18 Pokud by jednotlivé složky RPSN byly v úvěrové smlouvě uvedeny jako předpoklady pro výpočet RPSN, měl by spotřebitel výrazně lepší možnost orientace. To je nejzřetelněji vidět v případě poplatku za vedení úvěrového účtu (čl. 10 odst. 2 písm. k) směrnice 2008/48), kdy věřitel takový poplatek nezahrnuje do výpočtu RPSN v domnění, že takový poplatek byl sjednán dobrovolně, ale spotřebitel jej ve skutečnosti dobrovolně nesjednal a z textu smlouvy není zřejmé,

zda byl takový poplatek do výpočtu RPSN zahrnut či nikoli. Požadavek na označení takového poplatku jako „předpokladu pro výpočet RPSN“ by naznačil, zda věřitel takový poplatek do výpočtu zahrnul.

- 19 Předkládající soud má za to, že směrnice vyžaduje nejen uvedení předpokladů pro výpočet RPSN, ale také jejich jasnost a výstižnost. Tento požadavek je splněn, pokud jsou předpoklady uvedeny stručně, jinak požadavek jasnosti a výstižnosti ztrácí svůj význam, neboť vzorec uvedený v bodě 1 přílohy I směrnice 2008/48 není sám o sobě jednoduchý, a pokud by měl spotřebitel sám identifikovat ve smlouvě jednotlivé předpoklady pro výpočet RPSN, není taková konstrukce (vzorec a nutnost jeho identifikace v obsáhlé smlouvě) zjevně jasná a výstižná.
- 20 Předkládající soud má za to, že předpoklady pro výpočet jsou ve směrnici 2008/48 opakovaně uváděny jako institut [čl. 5 odst. 1 písm. g), čl. 6 odst. 1 písm. f), čl. 10 odst. 5 písm. f), čl. 19 odst. 5, příloha III bod 3], z čehož vyplývá význam předpokladů pro výpočet RPSN a implicitně je uveden požadavek na souhrnné označení všech předpokladů pro výpočet RPSN.